

Arkivakademiet
Riksantikvaren
Postboks 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Kronprinsens gate 9
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo
Tlf: 21 02 18 00
Faks: 21 02 18 01
postmottak@nokut.no
www.nokut.no

Saksbehandler: Ole Espen Rakkestad
Dir. tlf: 21 02 18 28

Vår ref: 07/189-10
Deres ref:

Vår dato: 31.03.2009
Deres dato:

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Arkivakademiet - rapport til uttalelse

Sakkyndig komité som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Arkivakademiet avleverte 31.3.2009 sin rapport til NOKUT. Det går fram av departementets forskrift for NOKUT (datert 08.09.05) at "NOKUT sender rapporten til institusjonen, som får en frist på minst 6 uker til å uttale seg før NOKUT fatter vedtak" (§1-4).

Vi oversender med dette rapporten til uttalelse. Når denne foreligger vil vi så raskt som mulig legge fram for NOKUTs styre en sak om godkjenning av kvalitetssikringssystemet ved Arkivakademiet, basert på rapporten og institusjonens uttalelse. Datoer for NOKUTs styremøter går fram av www.nokut.no, under lenkene "Om NOKUT" – "Styremøter og styrereferater".

Institusjonens uttalelse til rapporten vil sammen med evalueringsrapporten bli publisert på våre hjemmesider fra dagen før det aktuelle styremøtet. Vi ber om svar innen 15. mai.

Ole Espen Rakkestad
rådgiver

VEDLEGG

- *Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Arkivakademiet*
- Komiteens oversendingsbrev, datert 31.3.2009

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Arkivakademiet

Rapport fra sakkyndig komité

Håkon Stødle
leder

Hanne Leth Andersen

Magnus Worren

Innholdsfortegnelse

1. BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR EVALUERINGEN.....	3
1.1. Bakgrunn.....	3
1.2. Kort beskrivelse av institusjonen.....	3
1.3. Grunnlaget for vurderingen.....	3
1.4. Organisering av rapporten.....	4
2. KVALITETSSYSTEMET OG NOKUTs EVALUERINGSKRITERIER.....	5
2.1. Kort beskrivelse av kvalitetssystemet.....	5
2.2. Kvalitetssystemet – mål og strategier	6
2.3. Kvalitetssystemets forankring i organisasjonen.....	7
2.4. Kvalitetssystemet – dokumentasjon.....	9
2.5. Kvalitetssystemet – analyse og bruk av resultater	11
3. KONKLUSJON OG TILRÅDINGER	13
3.1. Har Arkivakademiet et tilfredsstillende system for kvalitetssikring?.....	13
3.2. Komiteens påpekning av områder for videre utvikling	13
4. APPENDIKS.....	15
4.1 Sakkyndig komité	15
4.2 Komiteens mandat	15
4.3 Evalueringskriterier.....	15
4.4 Dokumentasjon fra Arkivakademiet.....	17

1. BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR EVALUERINGEN

1.1. Bakgrunn

I merknadene til Utdannings- og forskningsdepartementets *Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og lov om private høyskoler*, heter det blant annet: ”Etter ny lov om universiteter og høyskoler § 1-6 skal alle universiteter og høyskoler ha et system for kvalitetssikring. Dette innebærer at også institusjoner som gir akkrediterte studietilbud, men som ikke har institusjonsakkreditering, skal ha et slikt system, jf. også overgangsbestemmelser ved lovens iverksetting”. Forskriften fastsetter at evalueringen av institusjonenes system for kvalitetssikring skal foretas av sakkyndig komité oppnevnt av NOKUT, og at slik evaluering skal foretas minst hvert sjette år. Arkivakademiet ble i brev av 22.06.2007 informert om at institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen ville bli evaluert i 2008.

1.2. Kort beskrivelse av institusjonen

Arkivakademiet er en stiftelse opprettet av Norsk Arkivråd og Riksarkivaren i 1992, med en administrasjon som er lokalisert ved Riksarkivet i Oslo. Institusjonen tilbyr to akkrediterte studietilbud: en grunnenhet i arkivfag på 30 studiepoeng og en spesialenhet i elektronisk arkiv på 15 studiepoeng. Begge tilbud er basert på egenbetaling gjennom deltakeravgift. Arkivakademiet har ikke egne ansatte, og benytter seg i stor grad av lærere hentet blant ansatte hos Riksarkivaren. For studieåret 2008/09 ble det tatt opp 40 studenter til grunnenheten og 25 til spesialenheten.

1.3. Grunnlaget for vurderingen

Grunnlaget for den sakkyndige komiteens vurderinger er den dokumentasjon institusjonen sendte inn på anmodning fra NOKUT og den informasjon som ble innhentet i forbindelse med komiteens besøk ved institusjonen.

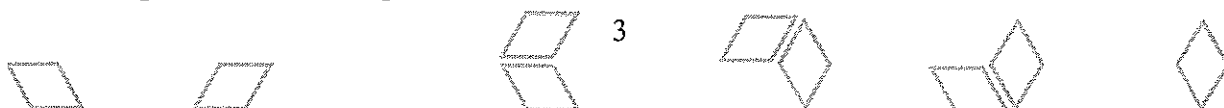
Utgangspunktet for komiteens vurdering har vært de krav som stilles av Kunnskapsdepartementet i *Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler og lov om private høyskoler*:

Institusjoner som har akkrediterte studietilbud skal ha systemer som tilfredsstillende dokumenterer kvalitetssikringsarbeidet og som kan avdekke sviktende kvalitet. Systemet for kvalitetssikring skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.

Institusjonene skal ha rutiner som sikrer kontinuerlige forbedringer av systemet. NOKUT fastsetter, i samråd med sektoren, kriterier som kvalitetssikringssystemet skal evalueres i forhold til.

Arkivakademiet ble besøkt 24.- 25. november 2008. Komiteen hadde møter med:

- Styreleder
- Styremedlemmer
- Studieleder
- Studenter
- Lærere/veiledere
- Representanter for fagrådet

Komiteen hadde interne møter i forbindelse med institusjonsbesøket. Komiteens innstilling er enstemmig.

1.4. Organisering av rapporten

Komiteens rapport er i det følgende organisert slik: Kapittel 2 inneholder komiteens framstilling og vurderinger av systemet for kvalitetssikring ved Arkivakademiet, og er disponert med utgangspunkt i de ti evalueringskriteriene NOKUT har fastsatt. Komiteen har valgt å dele kriteriene i fire hovedgrupper med tilhørende avsnitt (2.2 – 2.5). Hvert av disse avsnittene inneholder en kort beskrivelse og komiteens vurdering i lys av de respektive kriterier. Kapitlets første avsnitt (2.1) gir en kort overordnet framstilling av systemet.

Komiteens konklusjoner og dens råd for videre utvikling av institusjonens kvalitetsarbeid presenteres i kapittel 3. I appendiks er det redegjort for sammensetning av sakkyndig komité, komiteens mandat, evalueringskriteriene og samlet oversikt over dokumentasjonen fra Arkivakademiet.

2. KVALITETSSYSTEMET OG NOKUTs EVALUERINGSKRITERIER

Bakgrunn

Evalueringsskriteriene som ligger til grunn for denne rapporten gjelder selve kvalitetssikringssystemet og institusjonens kvalitetsarbeid. Slik NOKUT presenterer kriteriene har de derfor fokus på sentrale kjennetegn ved et tilfredsstillende system, uten å angi konkrete opplegg og metoder. Det legges vekt på at systemet er helhetlig og ledelsesforankret, at det framskaffer nødvendig informasjon, at informasjonen analyseres og videreformidles til aktuelle ansvars- og ledelsesnivåer, og at det er rutiner for hvordan kunnskap skal omsettes til handling med sikte på forbedring og utvikling. I likhet med institusjonens øvrige styringsredskaper, må også kvalitetssikringssystemet evalueres internt og utvikles i samsvar med aktuelle behov.

I NOKUTs *Kriterier for evaluering av universiteters og høgskolers kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten* heter det dessuten at "Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlig forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og drar de ansatte og studentene med i arbeidet. Kvalitetsarbeidet bør ikke reduseres til kun rutiner for ettersyn og kontroll."

Dette kapitlet er strukturert med utgangspunkt i NOKUTs kriterier, men slik at kriteriene er samlet under hovedavsnitt.

2.1. Kort beskrivelse av kvalitetssystemet

Studietilbudene ved Arkivakademiet ble akkreditert gjennom vedtak i NOKUT 08.02.2005, og arbeidet med å etablere et kvalitetssikringssystem ble satt i gang høsten 2006. Den foreliggende versjon av systemet ble ferdigstilt sommeren 2008, og satt i funksjon fra studiestart for studieåret 2008/09.

Hoveddokumentet i Arkivakademiets kvalitetssystem, "Arkivakademiets kvalitetssystem – Prinsippdokument", deler systemet inn i seks "funksjoner": styring, inntak, rammer, program, undervisning og resultat. For hver funksjon er det formulert et delmål. Hver funksjon er beskrevet i dokumentet, og til hver av dem er det tilordnet en, to eller tre av de følgende "komponenter":

- **Grunnlagsdokumentasjon**

Grunnlagsdokumentasjonen er faste dokumenter som kun endres eller revideres etter fastlagte prosedyrer. For funksjonen "Inntak" er eksempelvis "Opptakskriterier" et av grunnlagsdokumentene. Typiske dokumenter i denne kategorien er ellers instruksjer, reglementer og studieplaner.

- **Aktiviteter og dokumentproduksjon i kvalitetsarbeidet**

Denne komponenten omfatter enkeltstående eller faste tiltak i kvalitetsarbeidet, inkludert planlegging, rapporteringsrutiner og møter. Aktivitetene skal nedfelles/refereres i nærmere definerte dokumenter og/eller diskuteres i bestemte fora. [Framstille] "Statistikk over søknader" er et eksempel på en aktivitet i kvalitetsarbeidet for funksjonen "inntak". Alle aktiviteter/tiltak er gitt en fast tidsfrist i studieåret, og en oppstilling av alle aktiviteter/tiltak i kronologisk orden i et eget vedlegg fungerer dermed som et "årshjul" for kvalitetsarbeidet.

- **Resultatindikatorer**

Resultatindikatorerne er kvantitative uttrykk for faktorer som er relevante for (noen av) funksjonene og som er ”kritiske for studiekvaliteten”. For hver indikator er det oppgitt en grenseverdi utenfor hvilken det utløses nærmere oppfølging og tiltak. Eksempelvis er resultatindikatoren ”søkermasse” relevant for funksjonen ”inntak”, og har i Arkivakademiets kvalitetssystem grenseverdien(e) ”<120 % / >200 %”. Dersom søkningen havner utenfor dette intervallet, skal det utløse oppfølging og tiltak.

Av institusjonens årshjul for kvalitetsarbeidet (”Aktiviteter og dokumentproduksjon i kvalitetsarbeidet – kronologisk”) går det fram at det skal foretas jevnlig studentevalueringer og egnevalueringer av lærerne. Studieplaner, pensum og kvalitetssystem skal revideres årlig, og det skal rapporteres om ”læringsmiljø og tiltak” og kompetanseheving av lærerkreftene, i tillegg til kvalitetsrapporten for siste studieår. Det skal hvert år utarbeides statistikk over søknader, studentopptak, gjennomstrømming, studiepoeng og karakterer. Fra 2009 skal det dessuten lages en strategiplan for påfølgende studieår.

2.2. Kvalitetssystemet – mål og strategier

I dette avsnittet gjøres det kort rede for sammenhengen mellom institusjonens strategiske arbeid og målene for kvalitetsarbeidet. To av NOKUTs kriterier i *Kriterier for evaluering av universiteters og høyskoleers kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten* omhandler dette temaet:

- Kriterium 1: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid.
- Kriterium 2: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet.

Kort beskrivelse

Arkivakademiet har fram til evalueringstidspunktet ikke operert med strategiske planer eller tilsvarende dokumenter. Institusjonsledelsen oppgir at man ikke tidligere har erfart noe behov for dette, gitt institusjonens størrelse og begrensede studietilbud. Fra og med 2009 skal det imidlertid lages en årlig ”Strategiplan for kommende studieår”. Under intervjuene med institusjonens ledelse kom det fram at et strategisk dokument med en lengre tidshorison også har vært diskutert, blant annet knyttet til planer om eventuelt å etablere utdanning(e) ved nye studiesteder.

Som angitt ovenfor har institusjonen satt delmål for alle de seks ”funksjonene” som kvalitetssystemet er inndelt i. I innledningen av KS-systemets hoveddokument heter det dessuten: ”Det overordnede målet for kvalitetssystemet ved Arkivakademiet er å sikre at utdanningen holder et høyt faglig og pedagogisk nivå i samsvar med Arkivakademiets formål og med myndighetenes krav om kvalitet i utdanningsinstitusjonene.”

Målformuleringene i delmålene er kortfattede, men har gjerne flere ledd. Eksempelvis er delmålet for ”Programkvalitet” formulert slik: ”Arkivakademiets studieplaner og pensum skal bidra til å innfri høyskolens overordnede mål om å drive arkivutdanning til beste for

arkivfunksjonene i offentlige og private virksomheter. Studieplanene skal etablere entydige, ambisiøse og samtidig realistiske læringsmål.”

Vurdering

Arkivakademiet har fram til evalueringstidspunktet gjort lite dokumentert strategisk arbeid. Det forelå ved komiteens besøk ved institusjonen ikke noen strategisk plan eller tilsvarende dokument, og komiteen kan følgelig ikke konkludere med at ”...arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid.”, slik kriterium 1 krever. Komiteen har imidlertid merket seg både at utarbeiding av en årlig strategisk plan er nedfelt som en rutine i institusjonens vedtatte kvalitetssystem (med virkning fra 2009), og at institusjonsledelsen har en uttrykt målsetning om å gi det strategiske arbeidet høyere prioritet framover. Intervjuene med institusjonens ledelse gjør at komiteen fester lit til at studiekvalitetsarbeidet vil inngå som en del av dette arbeidet.

I dokumentasjonen av kvalitetssystemet er det angitt tydelige mål for kvalitetsarbeidet i form av en overordnet målsetning for systemet som helhet, og delmål for hver enkelt ”funksjon” i samme. Komiteen vil bemerke at enkelte delmål, eller deler av disse, er utformet på en måte som gjør det vanskelig å vurdere måloppnåelse. Formuleringer som: ”Det skal søkes høy kvalitet i miljømessige og andre ikke direkte faglige forhold” er vanskelige å etterprøve. Det er likevel komiteens oppfatning at kvalitetssystemet klart oppfyller kravene i kriterium 2.

2.3. Kvalitetssystemets forankring i organisasjonen

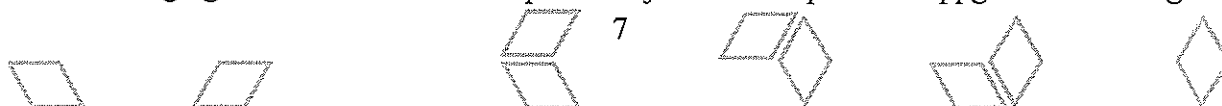
Dette avsnittet omhandler kvalitetssystemets forankring langs de dimensjoner som angis av tre av NOKUTs kriterier:

- Kriterium 3: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen.
- Kriterium 4: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet.
- Kriterium 9: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet.

Kort beskrivelse

Kvalitetsarbeidets formelle forankring i Arkivakademiets ledelse er formulert i kapitlet ”Styring” i ”Arkivakademiets kvalitetssystem - prinsippdokument”. Her heter det: ”Styret etablerer retningslinjer for Arkivakademiets faglige og pedagogiske virksomhet og dets kvalitetssystem. Dessuten har styret et helhetlig ansvar for kvalitetssystemets mål, struktur og drift. Styret kan fatte beslutninger om endringer i kvalitetssystemet både på selvstendig grunnlag og etter innstilling fra fagrådet.” Styret ved Arkivakademiet består av to medlemmer oppnevnt av Norsk Arkivråd, to medlemmer oppnevnt av Riksarkivaren og en valgt studentrepresentant uten stemmerett.

På nivået under styret oppnevnes et fagråd på fem personer med en funksjonstid på to år. Minst to av medlemmene skal være fra Arkivverket, minst ett medlem skal ha bakgrunn fra arkivdanning og det skal være studentrepresentasjon. Rådets primære oppgave er å besørge

en årlig gjennomgang av studieplaner, pensumlister og undervisningsplaner, og oppdatere disse. ”Fagrådet har videre ansvar for det løpende tilsynet med Arkivakademiets kvalitetssystem. Fagrådet kan selv gjøre mindre justeringer i systemet, mens vesentlige endringer skal godkjennes av styret.” Resultatene fra evalueringer som foretas ved institusjonen skal behandles av fagrådet.

Undervisningen ved Arkivakademiet er samlingsbasert, og det gis forelesninger og gruppearbeid i fire uker av studieåret i Riksarkivets lokaler i Oslo (to uker for spesialenheten i elektronisk arkiv). Øvrig undervisning er nettbasert gjennom bruk av e-læringssystemet Fronter. Studieleder ved Arkivakademiet utgjør studieadministrasjonen ved institusjonen, og har ansvar for mange av delprosessene i kvalitetssystemet, herunder et spesielt ansvar for å tilrettelegge de fysiske rammene rundt undervisningen når denne gis i auditorium/klasserom. Studieleder er ansatt ved Riksarkivet, og er pt engasjert i en 80 % stilling ved Arkivakademiet. Studieleders ansvar for kvalitetsarbeidet er nedfelt i kvalitetssystemets hoveddokument og i ”Instruks for studieleder”.

Lærerne ved Arkivakademiet er ikke ansatt ved institusjonen, men rekrutteres utenfra, først og fremst fra organisasjonene bak Stiftelsen Arkivakademiet – Norsk Arkivråd og Riksarkivaren. Institusjonen har dessuten som målsetning for hvert studieår å ha et visst innslag av lærere som underviser i arkivfag ved andre universiteter og høyskoler. I inneværende studieår avholdes det ett lærermøte for hver kurssamling ved både grunn- og spesialenheten (hhv fire og to samlinger). Lærermøtene diskuterer studieplaner, undervisningsplaner, pensum og oppgaver, og skal dessuten diskutere resultatene fra studentevalueringer og lærernes egne evalueringer. Lærerne ved Arkivakademiet får tilbud om kurs i presentasjonsteknikk hvert år og kan søke institusjonen om stipend for ulike kompetansehevingstiltak, som f. eks. konferansedeltakelse, videre-/etterutdanning, hospitering og publiseringstøtte.

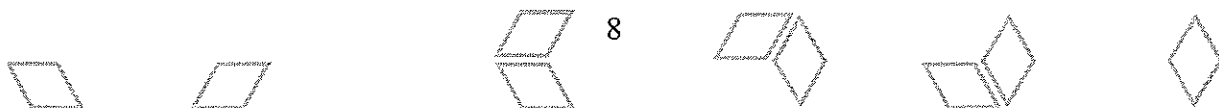
Studentene ved Arkivakademiet medvirker først og fremst i kvalitetsarbeidet gjennom studentevalueringer og gjennom sine representanter i fagråd og styre. I samlingsukene settes det av tid til diskusjon av læringsmiljø og kvalitetsarbeid mellom studentene, og studentenes styrerepresentant kan informere om aktuelle saker i styret. De aller fleste studentene ved Arkivakademiet er voksne og i fast arkivrelevant arbeid mens de studerer. Den direkte kontakten med medstudenter begrenser seg derfor til samlingsukene, og det kan være krevende å etablere et aktivt studentmiljø. Institusjonen legger derfor til rette for god kontakt mellom studentene i samlingsukene, bl.a. ved felles bespising og eventuelt et sosialt program på kveldstid. Studentene ytes et tilskudd for å arrangere en eksamensfest.

Arkivakademiet har ikke noe Læringsmiljøutvalg (LMU) eller tilsvarende organ.

Vurdering

Systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved institusjonen framstår etter komiteens vurdering som formelt godt forankret i ledelsen, med styret som øverste ansvarlige. Etter komiteens vurdering er også rollefordelingen i systemet hensiktsmessig og tydelig definert.

Fra lærerhold ble det dog gitt uttrykk for at arbeidsfordelingen, sett fra deres synsvinkel, mellom styre og fagråd i praksis ikke alltid var like tydelig. Komiteen har i denne sammenheng merket seg at det på evalueringstidspunktet nylig var vedtatt ny instruks for fagrådet, som blant annet tillegger organet et klarere ansvar for den videre utvikling av kvalitetssystemet. På bakgrunn av at Arkivakademiet utelukkende benytter seg av innleide lærerkrefter, hvorav noen er engasjert for kun få undervisningstimer, vil komiteen råde institusjonen til å vurdere behovet for en grundigere innføring i kvalitetssystemet for denne

gruppa. Det er komiteens vurdering at en bedre forståelse av systemet som helhet skaper sterkere motivasjon og bedre rolleforståelse for den enkeltes oppgaver og ansvar innenfor systemet.

Slik komiteen ser det er institusjonen ikke unntatt bestemmelsene i Lov om universiteter og høyskoler om studenters stemmerett i besluttede organer, herunder styret, og om at institusjonen skal ha et læringsmiljøutvalg (LMU) med nærmere angitt sammensetning. Selv om arkivakademiet anfører at styret og fagrådet tar opp saker som ellers ville ligge innenfor LMUs område, er ikke dette tilstrekkelig ettersom LMU skal kunne operere uavhengig av andre organer ved institusjonen. Det må derfor forutsettes at de nevnte forhold kommer på plass.

Komiteen anser ellers at studentene ved Arkivakademiet gis gode muligheter til å medvirke i kvalitetsarbeidet, og vil gi institusjonen honnør for at det legges til rette for et godt sosialt miljø blant studentene. Det vurderes også som positivt at det er nedfelt skriftlige rutiner for informasjon til studentene om bl.a. "...behovet for aktiv studentdeltakelse i høyskolens styrende organer" ved starten på første samlingsuke.

Studieleder har som eneste administrativt ansatte ved institusjonen ansvar for en rekke oppgaver både i kvalitetsarbeidet og i den ordinære drift av utdanningene. Komiteens intervjuer indikerer at institusjonen bør være oppmerksom på den sårbarheten som ligger i dette, og se på om den har adekvate reserveløsninger på plass for et eventuelt tilfelle der vedkommende skulle bli forhindret fra å utføre sine oppgaver for en kortere eller lengre periode.

2.4. Kvalitetssystemet – dokumentasjon

Avsnittet nedenfor omhandler den kvalitetsrelevante dokumentasjonen som genereres av kvalitetssystemet. To av NOKUTs kriterier berører dette:

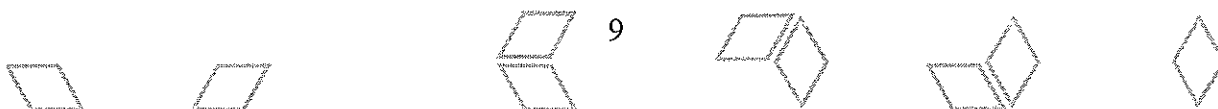
- Kriterium 5: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen.
- Kriterium 10: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

Kort beskrivelse

Som skissert i avsnitt 2.1 over, skal det i henhold til Arkivakademiets system for kvalitetssikring gjennomføres jevnlig studentevalueringer og egevalueringer av lærerne. Det vises også til kap 2.1 for en sammenfatning av hvilke rapporter, reviderte dokumenter, statistikker og planer som utarbeides til faste tidsfrister innenfor kvalitetssystemets årshjul.

I "Prinsipper for evaluering i Arkivakademiet – studentevaluering og lærerevaluering" heter det bl.a.:

- "Evalueringen skal omfatte alle sider ved undervisningen – de undervisningsmessige rammer, det faglige opplegg og innhold, gjennomføringen av undervisningen og studentenes og lærerkreftenes egen innsats".

- ”For å sikre en gunstig kombinasjon av formativ og summativ evaluering skal minst halvparten av studentene evaluere den enkelte undervisningsdag, og alle studentene skal evaluere den enkelte kurssamling. Egen undervisning på minst to av kurssamlingene skal evalueres av minst halvparten av lærerkreftene”.
- ”Opplegg og innhold i studentevalueringene utarbeides av studieleder i samråd med fagrådet. Studenter og lærere inviteres til å uttale seg”.
- ”Studieleder har ansvaret for å sammenfatte og bringe evalueringresultatene til diskusjon i lærermøte, fagråd og styre. Studieleder formidler resultater av evalueringene til den enkelte lærer”.

Sammenstillingen av evalueringresultatene gjøres fire ganger i året for studentevalueringene og to ganger i året for lærerevalueringene. Evalueringene gjennomføres skriftlig ved bruk av spørreskjemaer. I henhold til ”Rapport om kvalitetsarbeidet for studieåret 2007/2008”, er det først i studieåret 2008/2009 at det innføres skriftlige lærerevalueringer. Denne har tidligere enten vært gjennomført i fagrådet eller ”muntlig og mer uformelt mellom enkeltlærerne”.

Studieleder utarbeider årlig forslag til en rapport om institusjonens kvalitetsarbeid – her kalt ”Rapport om kvalitetsarbeidet for studieåret (angjeldende år)”. Rapporten er strukturert etter de seks ”funksjonene” i kvalitetssystemet, med en kortfattet framstilling av resultater og erfaringer, samt styrets vurderinger, for hver funksjon. Sistnevnte inneholder forslag til tiltak på noen punkter.

Vurdering

Arkivakademiet har etter komiteens vurdering laget et omfattende og ambisiøst system for innhenting og behandling av studiekvalitetsdata og informasjon fra evalueringer. Det totale omfanget av evalueringer ved institusjonen er stort i forhold til institusjonens og studietilbudenes omfang. Den siste utgaven av ”Prinsippdokumentet” for kvalitetssystemet gjør det tydeligere hvordan innkomne evalueringer skal behandles og hvem som har ansvaret for at dette blir gjort. Så vidt komiteen kan bedømme er svarprosenten på studentevalueringene gjennomgående høy.

Komiteen mener samtidig at det er rom for å forbedre skjemaene som benyttes ved studentevaluering. Dagens skjemaer gjør at studentevalueringene i stor grad blir rene tilfredshetsundersøkelser der en med fordel kunne ha satt skarpere fokus på f. eks. pedagogiske metoder. Representanter fra fagrådet påpekte også i et av intervjuene at evalueringsspørsmålene i liten grad er hensiktsmessige i forhold til å kunne bruke resultatene som grunnlag for å gjøre endringer i studieprogrammene.

På en liten institusjon som Arkivakademiet er anonymitet omkring evalueringene en spesielt stor utfordring, og enkelte av studentene uttalte i intervjuer at ”vi må forholde oss som om de kan finne ut hvem vi er”. De samme studentene uttalte imidlertid også at ”vanskelige” saker kan tas opp, men da gjerne gjennom en direkte henvendelse til studieleder og/eller studentenes representant i styret.

I forhold til det totale omfanget av evalueringer vil komiteen oppfordre institusjonen til å se på muligheter for forenkling, og registrerer at styret i den årlige rapporten om kvalitetsarbeidet reiser den samme problemstillingen. En mulig vei å gå er å gjøre midtveisevalueringene muntlige mens man beholder skriftlige sluttevalueringer. I årsrapporten sier styret dessuten at man vil se på mulighetene for å gjennomføre de skriftlige evalueringene ved hjelp av Fronter, noe også komiteen mener det vil være fornuftig å

undersøke. Samtidig vil komiteen anbefale at institusjonen vurderer å styrke sin kvalitetssikring ved å la også ferdigutdannede studenter og avtakere få delta i evalueringene.

Komiteen vil dessuten understreke betydningen av å gi studentene tilbakemeldinger om resultater fra evalueringene, det være seg om tiltak som blir iverksatt som en følge av en gjennomført evaluering eller f. eks. om at saken er brakt inn for styre eller fagråd. Det er komiteens inntrykk at institusjonen har rimelig gode tilbakemeldingsrutiner i dag, men gitt den betydning systematiske tilbakemeldinger har for å opprettholde motivasjonen for evalueringssoppgaven, bør en vurdere om det er rom for forbedringer.

Den årlige rapporten om institusjonens kvalitetsarbeid er kortfattet og konsis, og har en hensiktsmessig struktur som tydelig viser styrets vurderinger på de enkelte områder. Det er samtidig komiteens oppfatning at årsrapporten i visse henseende er vel knapp. Spesielt savnes en vurdering av måloppnåelse i forhold til de mål som er satt for de enkelte funksjoner i kvalitetssystemet i systembeskrivelsen ("prinsippdokumentet"). Etter komiteens oppfatning er en slik drøfting av resultater i forhold til målsetninger viktig for å skape helhet i kvalitetsarbeidet.

2.5. Kvalitetssystemet – analyse og bruk av resultater

Dette avsnittet omhandler analyse og bruk av resultater fra kvalitetsarbeidet. Vurderinger av kvalitet og arbeid for å utvikle kvalitet i det totale læringsmiljøet står sentralt her. Dette er relatert til tre av NOKUTs kriterier:

- Kriterium 6: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet.
- Kriterium 7: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten.
- Kriterium 8: Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelige ressurser, infrastruktur, service).

Kort beskrivelse

Spørsmålet om måloppnåelse i kvalitetsarbeidet ble også behandlet i forbindelse med drøftingen av Arkivakademiets årlige kvalitetsrapport i kapittel 2.4 over.

Som tidligere nevnt har strategiarbeid ikke vært et prioritert område ved Arkivakademiet, og det er heller ikke tradisjon for å lage tiltaksplaner, studiekvalitetsplaner e.l. "Strategiplan for kommende studieår" er et nytt element i institusjonens kvalitetssystem, og den første planen var ennå ikke utarbeidet på evalueringstidspunktet. Drøfting av måloppnåelse i forhold til definerte mål og tiltak for kvalitetsarbeidet er dermed ikke dokumentert ved Arkivakademiet.

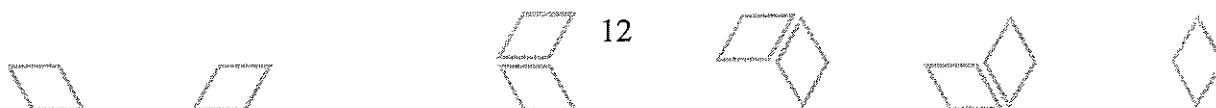
Den årlige rapporten om kvalitetsarbeidet dokumenterer dog at styret har analysert den informasjonen kvalitetssystemet har produsert i forbindelse med rapporteringsprosessen, noen steder under henvisning til resultatindikatorene nevnt i kapittel 2.1. Disse indikatorene "med grenseverdier for tiltaksoppfølging" uttrykker i realiteten kvantifiserbare målsetninger på utvalgte områder.

Med hensyn til forholdet mellom kvalitetsarbeid, ressursstyring og prioriteringer, lar en slik sammenheng seg heller ikke påvise direkte. Institusjonens budsjettokument er et enkelt tosiders dokument som ikke tematiserer eventuelle prioriteringer eller satsingsområder.

Vurdering

Som en liten institusjon med få tradisjoner for strategisk planlegging og med et kvalitetssystem som har vært i funksjon i relativt kort tid, er det ikke overraskende for komiteen at de fleste av de koblingene som tematiseres i dette kapittelet som sådan ikke kan dokumenteres. Dette betyr ikke nødvendigvis at komiteen vil mene at institusjonen ikke er i stand til å gjøre begrunnede prioriteringer på bakgrunn av tilgjengelig informasjon. Institusjonen er oversiktlig med hensyn til struktur og omfang, samler inn en betydelig mengde studiekvalitetsdata på fast basis, og har en omfattende evalueringsvirksomhet. Årsrapporten for kvalitetsarbeidet viser at institusjonen er i stand til å sammenstille denne informasjonen på en god måte, og at institusjonens styre kan gjøre meningsfulle vurderinger på denne bakgrunn.

Når NOKUTs kriterier likevel ikke oppfylles på dette punkt, har det primært med fraværet av dokumenter som fokuserer på mål, planer og tiltak å gjøre. Komiteen observerer at institusjonen nå er i startfasen med et strategisk arbeid, og anbefaler at dette gis prioritet framover.

3. KONKLUSJON OG TILRÅDINGER

3.1. Har Arkivakademiet et tilfredsstillende system for kvalitetssikring?

Arkivakademiet har på kort tid etablert et relativt omfattende system for kvalitetssikring av utdanningen, med en klar fordeling av ansvar og myndighet. Systemets hovedlinjer er tydelig og hensiktsmessig beskrevet, og den sakkyndige komiteen har fått dokumentert at systemet i hovedsak produserer den dokumentasjonen som er nødvendig for å kunne gi en samlet vurdering av kvaliteten i sin studieportefølje. Institusjonens studenter gir institusjonen en gjennomgående god vurdering og den leverer gode resultater.

Kvalitetssystemet har etter komiteens oppfatning noen konkrete mangler knyttet til Læringsmiljøutvalg, stemmerett for studentene i styret og manglende klagenemnd, og bør styrke sitt planarbeid. Komiteen fester lit til at Arkivakademiet vil vise rask progresjon på disse områdene.

Komiteens konklusjon er at Arkivakademiets system for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Institusjonen viser, også gjennom sitt KS-system, vilje og evne til å prioritere god studiekvalitet og har etter komiteens vurdering gode forutsetninger for å lykkes med dette arbeidet. Komiteen anbefaler at NOKUTs styre godkjenner Arkivakademiets system for kvalitetssikring.

3.2. Komiteens påpekning av områder for videre utvikling

Komiteens vurderinger og anbefalinger er i det vesentlige presentert under de enkelte punkter i kapittel 2. Nedenfor sammenfattes de viktigste av disse:

- Arkivakademiet bør prioritere det igangsatte strategiske arbeidet ved institusjonen, og bygge dette videre ut.
- Institusjonen bør gjennomgå sine målformuleringer for kvalitetsarbeidet og jobbe med å sette mål som gjør det lettere å vurdere grad av måloppnåelse.
- Institusjonen bør få på plass et Læringsmiljøutvalg, gi stemmerett for studentene i styret og etablere en fullverdig klagenemnd, da institusjonen etter komiteens syn er forpliktet til dette etter Lov om universiteter og høyskoler.
- Komiteen vil råde institusjonen til å vurdere behovet for en grundigere innføring i kvalitetssystemet for lærerne.
- Etter komiteens syn bør spørsmålsformuleringene i studentevalueringene gjennomgå med sikte på en revisjon (mer om begrunnelse for, og retning på, endringene i kap 2.4).
- Slik institusjonen allerede er i gang med, bør den vurdere en forenkling av evalueringspraksisen ved institusjonen bl.a. for å begrense arbeidsbelastningen på den administrative funksjonen.
- Institusjonen bør vurdere behovet for en administrativ "reserveløsning" for et eventuelt tilfelle der studieleder skulle bli forhindret fra å utføre sine oppgaver for en

kortere eller lengre periode.

- Som et konkret kvalitetsforbedrende tiltak bør institusjonen styrke opplæringen og oppfølgingen i forhold til bruk av Fronter. Både i sine evalueringer og i møte med komiteen ga studentene uttrykk for at ikke ubetydelig tid går tapt på grunn av manglende ferdigheter med dette programmet.
- Komiteen vil gi sin støtte til institusjonens plan om å vurdere å la mye av den skriftlige evalueringen foregå ved hjelp av Fronter. Dette også for lettere å kunne gi tilbakemeldinger om resultater og oppfølgende tiltak fra studentevalueringene.

4. APPENDIKS

4.1 Sakkyndig komité

Sakkyndig komité har hatt følgende sammensetning:

- Dekan Håkon Stødle, Universitetet i Tromsø (leder)
- Professor Hanne Leth Andersen, Universitetet i Aarhus
- Studentrepresentant Magnus Worren, Universitetet i Oslo

Rådgiver Ole Espen Rakkestad, NOKUT, har vært komiteens sekretær.

4.2 Komiteens mandat

Oppgaven til sakkyndig komité er å vurdere om system for kvalitetssikring ved Arkivakademiet tilfredsstillende kravene til interne systemer for kvalitetssikring gitt i gjeldende forskrift og evalueringskriterier.

Vurderingsgrunnlaget til komiteen er gitt i Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift av 8. september 2005 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler, og evalueringskriterier fastsatt av NOKUT 5. mai 2003 (sist revidert 25.01.06) med hjemmel i departementets forskrift.

Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Dokumentasjon av kvalitetssikring og kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram, bl.a. årsrapporter om kvalitetsarbeidet. Komiteen kan ellers be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser å være av betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Ved institusjonsbesøk skal komiteen ha kontakt med representanter for ledelse, faglig og administrativt personale og studenter. For øvrig avgjør komiteen selv hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

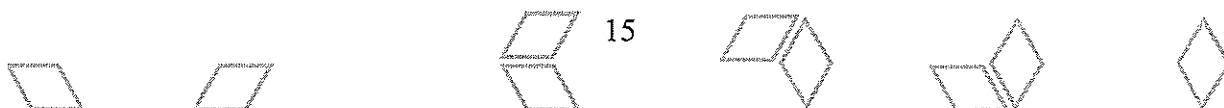
Komiteen skal nedfelle sine vurderinger og konklusjoner i en skriftlig rapport. Rapporten skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt Arkivakademiets system for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra NOKUT og avgir sin rapport dit.

4.3 Evalueringskriterier

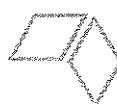
Kvalitetssikringssystemet skal omfatte hele institusjonen og gjelder de delene av virksomheten som er relatert til studiekvalitet og det totale læringsmiljøet, for alle studietilbud som institusjonen har ansvaret for, internt og eksternt. Evalueringen vektlegger derfor også å gi en helhetlig vurdering av systemet i henhold til forskriftens krav. Følgende kriterier har

ligget til grunn for evalueringen:

Ved evaluering av kvalitetssikringssystemet vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter:

1. klargjøring av hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid
2. institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet
3. forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen
4. organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet
5. innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter, og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen
6. analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet
7. bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten
8. klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service)
9. studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet
10. en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

4.4 Dokumentasjon fra Arkivakademiet

Følgende skriftlig dokumentasjon ligger til grunn for den sakkyndige vurderingen:

- Arkivakademiets kvalitetssystem - prinsippdokument
- Grunnlagsdokumentasjon i kvalitetshåndboken (oversikt)
- Aktiviteter og dokumentproduksjon i kvalitetsarbeidet – systematisk
- Aktiviteter og dokumentproduksjon i kvalitetsarbeidet – kronologisk
- Resultatindikatorer med grenseverdier for tiltaksoppfølging
- Arkivakademiets vedtekter
- Arkivakademiets organisasjonsnotat 1992 – 2008
- NOKUTs akkreditering av Arkivakademiet av 08.02.2005
- Instruks for fagrådet
- Instruks for studieleder
- Samarbeidsavtale mellom RA og AA om kjøp av sekretariatstjenester
- Årsplan (årshjul) for kvalitetsarbeidet
- Søknadsskjema for grunnenheten i arkivfag
- Søknadsskjema for spesialenheten i elektronisk arkiv
- Opptakskriterier med system for rangering av søkere ved tilfeller av flere søkere enn plasser
- Rutiner for valg av studentrepresentant til styret
- Studieplan for grunnenheten i arkivfag
- Studieplan for spesialenheten i elektronisk arkiv
- Pensum for grunnenheten i arkivfag
- Pensum for spesialenhet i elektronisk arkiv
- Prinsipper for evaluering i Arkivakademiet
- Skjema for studentevaluering
- Skjema for lærernes evaluering
- Eksamensreglement grunnenhet i arkivfag
- Eksamensreglement spesialenhet i elektronisk arkiv
- Vitnemål grunnenhet i arkivfag m/supplement
- Vitnemål spesialenhet i elektronisk arkiv m/supplement
- Sensurering – regler og rutiner
- Rapport om kvalitetsarbeidet 2007/2008
- Rapport om læringsmiljø og tiltak studieåret 2007/2008
- Rapport om kompetanseheving av lærerkreftene 2007/2008
- Statistikk over søkere og opptak 2008
- Statistikk over gjennomstrømming, studiepoeng og karakterer 2007/2008
- Studentevalueringer – Grunnenheten: Evaluering fra eksamenssamlingen og fra en ukessamling inkl. skjema. Spesialenheten: Evaluering av ukessamling inkl. skjema
- Statuttene for stipend og Rapport fra stipendmottaker
- Organisasjonskart
- Protokoll fra styremøte den 11.06.2008
- Referat fra siste fagrådsmøte den 01.09.2008
- Referat fra siste lærermøte for grunnenheten i arkivfag 01.09.2008
- Årsberetning, årsregnskap m/noter og revisjonsberetning for 2007

- Budsjett for 2008 m/merknader
- Årsberetning for 2005, 2006 og 2007

18

*Sakkyndig komité for evaluering
av system for kvalitetssikring av utdanningen
ved Arkivakademiet
Håkon Stødle, leder
Hanne Leth Andersen
Magnus Worren*

NOKUT
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo

Oslo, 31.03.2009

**EVALUERING AV SYSTEM FOR KVALITETSSIKRING AV UTDANNINGEN VED
ARKIVAKADEMIET. RAPPORT FRA SAKKYNDIG KOMITÉ**

Komiteen viser til sitt oppnevningbrev av 16.10.2008, vedlagt mandat. Med dette avgis komiteens rapport fra ovennevnte evaluering. Evalueringen er basert på skriftlig dokumentasjon innsendt fra Arkivakademiet og på dokumentasjon fra institusjonsbesøk 24.-25. november 2008.

Rapporten ble oversendt Arkivakademiet for korrigerings 17.2.2009, og institusjonens svar ble mottatt 6.3.2009.

Med hilsen,

Håkon Stødle (sign.)
komiteens leder

Ole Espen Rakkestad
komiteens sekretær

VEDLEGG

*- Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Arkivakademiet
Rapport fra sakkyndig komité*